

Infrastrukturminister Elmsäter-Svärd om sjuktransporter i Norrlandstingen:

Viktigt med tillgängliga flygplatser

Viktiga flygplatser ska vara tillgängliga dygnet runt för akuta sjuktransporter med ambulansflyg. Det lovar infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd efter att ha blivit uppvakad av representanter från de fyra nordligaste landstingen.

– Vi har nu satt igång ett arbete för att hitta en långsiktig, hållbar lösning. Jag håller med Norrlandstingen om att patientsäkerhetsperspektivet måste väga tyngst, säger Catharina Elmsäter-Svärd.

Norrlandstingens regionförbund – Jämtland, Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland – har lyft frågan om tillgången till nattliga flygtransporter.

Det har blivit allt svårare under senare år att nyttja flygplatser för ambulansflygtransporter, vilket enligt överläkare Helge Brändström, som är flygmedicinskt ansvarig inom Västerbottens läns landsting, har flera orsaker.

– Antalet statligt drivna flygplatser är färre än tidigare och för både statliga och kommunala flygplatser har vi sett en utveckling mot att man inte har pengar för att

hålla dem öppna i tillräcklig omfattning.

– Det har också blivit betydligt svårare att få klartecken för viktiga ambulansflygtransporter. Tidigare räckte en kontakt med flygplatsansvariga, nu måste vi separat få godkänt med både flygplatsägaren, staten eller kommunen, och de i sin tur med Luftfartsverket för att ordna flygledning, snöröjning och att öppna flygplatsen.

Osäkerheten är frustrerande för akutsjukvården, tillägger Helge Brändström. Patient-säkerheten hotas i enskilda fall, och situationen har lett till lex Maria-anmälningar.

Helge Brändström

Han pekar på ett pedagogiskt problem i arbetet med att värna ambulansflyget.

– Jag möter ibland uppfattningen att man tror att ambulanshelikoptrarna ger en tillräcklig beredskap, men vi behöver verkligen ambulansflyget som ett komplement, inte

minst när väderförhållandena är sådana att helikoptrarna inte kan lyfta. Under ett år hade vi 70 ambulansflyguppdrag mellan 20 och 07 på dygnet, och det handlar nästan uteslutande om direkt livshotande tillstånd.

Merparten av ambulansflygtransporterna sker till Norrlands universitetssjukhus i Umeå, men Helge Brändström uppskattar att ungefär en tredjedel har specialistvården i Göteborg, Lund och Uppsala som destination. Det gäller exempelvis svåra brännskador och barn med hjärtsjukdomar.

Att Norrlandstingen nu valt att lyfta frågan nationellt hänger ihop med att man upplever att ingenting hänt sedan Transportstyrelsen lämnade ett förslag 2009 om att staten ska garantera beredskapen dygnet runt på tio flygplatser.

– Förslaget är ett steg i rätt riktning, och för norrländsk del skulle det garantera tillgången till fyra flygplatser vid våra universitets- och länsjukhus samt Kiruna. Men det löser inte alla problem, för det kommer ändå

Ambulansflyg.

att finnas kvar akutsjukhus som Gällvare, där man inte har dygnet runt-tillgång till sin flygplats, säger Helge Brändström, som är nöjd med den diskussion som man fått igång med regeringen.

Catharina Elmsäter-Svärd, som är nytt statsråd efter valet i höstas, säger att problemen med akuta sjuktransporter med ambulansflyg kom som en nyhet.

– Jag kan inte ange någon tidsplan, men vi arbetar för fullt på departementet med att hitta en lösning, säger hon.

Catharina Elmsäter-Svärd

Fredrik Mårtensson

SLF: Varning för »alternativ KAP-KL«-pension

Gå inte med på så kallad alternativ KAP-KL som tjänstepensionslösning om du är anställd hos privat arbetsgivare som är ansluten till arbetsgivarorganisationen Pacta. Läkarförbundet varnar för att privata värd företag anslutna till Pacta försöker använda särskilda bestämmelser som kan ge sämre pension.

Dessa undantag ska bara tillämpas för förvaltningschefer/arbetstagar med motsvarande funktion eller särskilda fall där man är överens om en annan lösning. Det kan

till exempel handla om en person som är i slutet av sitt yrkesliv och som vill vara kvar i en annan pensionsplan.

– Men nu börjar arbetsgivare erbjuda denna lösning på bred front, och prövar inte tillämpningen för varje enskild person, säger Cecilia Curtelius Larsson, handläggare vid Läkarförbundets avdelning Arbetsliv och juridik.

Läkarförbundet uppmärksammar frågan efter att ha fått samtal från medlemmar som erbjudits »alternativ

KAP-KL«, i anställningsavtal med privata företag, anslutna till arbetsgivarorganisationen Pacta.

Medlemmar har ringt och undrat efter att ha fått ett anställningsavtal som de inte har förstått.

Det handlar om formuleringen: »detta avtal ingås med stöd av KAP-KL, bilaga 2, särskilda frågor KAP-KL, punkt 1«.

Har Pactaanslutna företag rätt att göra så här?

Nej, de måste göra en prövning i varje enskilt fall. De särskilda lösningarna avser

läkare som är i slutet av yrkeslivet och har gått på en annan pensionsplan eller om anställningen avser en högre chef såsom förvaltningschefer eller dylikt.

Vad råder Läkarförbundet berörda medlemmar att göra?

– Att de kontaktar oss på Läkarförbundets medlemsrådgivning.

Marie Närlid

från Iakartidningen.se

En längre version finns att läsa på vår webbplats.